

Dokumentbeteckning:	Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg
Antaget av/Ansvarig	Utbildningsnämnden 2022-12-13 § 94
Handläggare/Förvaltning	Utbildningsförvaltningen
Handlingen förvaras	Diarie: UN
Diarienummer	2022/01285-600
Datum/Ersätter	Riktlinjerna gäller från och med 2023-01-01 Ersätter UN 2019-01-22 § 19, dnr UN 2018/00442-600

Handlingen publiceras

Intranät X Stadens hemsida Annat:

Syfte:	Fastställa hur reglerna för kommunens tillsynsansvar över fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg ska tillämpas
Gäller för:	Utbildningsförvaltningen och huvudmän för fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg
Referensdokument:	Skollagen 2010:800
Ansvar och genomförande:	Utbildningsförvaltningen
Uppföljning:	Vid regeländringar samt vid behov

Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg

Kommunens tillsynsansvar

En kommun har enligt skollagen (2010:800) tillsynsansvar över de fristående förskolor och den pedagogiska omsorg vars huvudman som kommunen har godkänt samt att de enskilda som godkänts fortlöpande uppfyller kraven.¹ Utbildningsnämnden i Trollhättans Stad är tillsynsmyndighet och har ansvar för att granska de fristående förskolor och den enskilda pedagogiska omsorg som är verksamma inom kommunen.

Med tillsyn avses enligt skollagen en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter.² Tillsynsbesök får genomföras oanmält.³

Kommunens tillsynsansvar omfattar inte tillsyn över att bestämmelserna i 6 kap. skollagen om åtgärder mot kränkande behandling följs. Skolinspektionen ansvarar för denna tillsyn.⁴

Huvudmannens skyldigheter

Huvudmannen ansvarar för att verksamheten genomförs i enlighet med skollagen, föreskrifter och bestämmelser som finns i andra författningar.⁵

Kommunen har rätt att på plats granska verksamheten, det vill säga få tillträde till de byggnader, lokaler och andra utrymmen som används i verksamheten, i den omfattning det behövs för tillsynen.⁶

Huvudmannen är skyldig att på kommunens begäran lämna upplysningar samt tillhandahålla handlingar och annat material som behövs för tillsynen.⁷

Det åligger huvudmannen att säkerställa att de barn som begärs bidrag för har laglig grund för placering samt att de uppgifter som lämnas är riktiga.⁸ Underlag som styrker grund för placering och närvaro kan begäras in vid tillsyn.

¹ Skollagen 26 kap. 4 §.

² Skollagen 26 kap. 2 §

³ Prop. 2009/10:165 s 544

⁴ Skollagen 26 kap. 4 §.

⁵ Skollagen 2 kap. 8 §

⁶ Skollagen 26 kap. 6 §

⁷ Skollagen 26 kap. 7 §

⁸ Skollagen 8 kap. 3-7 §§; 14 kap. 3-8 §§.

Huvudmannen är även skyldig att löpande säkerställa att kraven på erfarenhet eller insikt i de föreskrifter om gäller för verksamheten, samt lämplighet i övrigt är uppfyllda inom ägar- och ledningskretsen. Huvudmannen är också skyldig att löpande säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten.⁹

Tillsyn

Utbildningsförvaltningen ansvarar för att genomföra tillsynen av de enskilda verksamheterna enligt följande:

- Regelbunden tillsyn genomförs vart tredje år. All verksamhet som huvudmannen bedriver ingår i tillsynen, men tillsynen anpassas efter situationen i varje verksamhet. Den verksamhet där en hög andel barn riskerar att inte få den omsorg och den pedagogiska verksamhet de har rätt till prioriteras. Det innebär att tillsynen kan se olika ut och vara olika omfattande för olika verksamheter och huvudmän.
- Vid signaler om brister i verksamheten genomförs extra tillsyn. Denna extra tillsyn kan vara föranmäld eller oanmäld.
- Oanmälda tillsynsbesök kan komma att genomföras även utan att det kommit signaler om brister.
- Planerings- och utvecklingsavdelningen ansvarar för att genomföra tillsynen, vid behov med stöd av andra funktioner på Utbildningsförvaltningen.

Tillsynsbeslut

När en granskning är genomförd görs en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts vid granskningen.¹⁰ Av tillsynsbeslutet ska framgå vilka brister som finns i verksamheten, vilka bestämmelser som beslutet grundar sig på, motivering till beslutet, vilka åtgärder som kan behövas för att rätta till bristerna, samt hur och när beslutet ska följas upp. Om bristerna bedöms vara ett allvarligt missförhållande ska det anges i beslutet.¹¹

⁹ Skollagen 26 kap. 4 §.

¹⁰ Skollagen 26 kap. 2 §.

¹¹ Skollagen 26 kap. 10 §.

Ingripanden vid tillsyn

Avstå från ingripande

Kommunen kan avstå från att ingripa om överträdelsen är ringa, om huvudmannen vidtar nödvändig rättelse, eller om det i övrigt finns särskilda skäl mot ett ingripande.¹²

Anmärkning

Kommunen kan tilldela huvudmannen en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser.¹³

Föreläggande

Kommunen kan förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter om verksamheten inte uppfyller de villkor som gäller för godkännandet. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som huvudmannen ska vidta för att avhjälpa de påtalade bristerna. Om bristerna bedöms vara ett allvarligt missförhållande ska det anges.¹⁴

Kommunen får även förelägga den som är skyldig att lämna upplysningar samt tillhandahålla handlingar och annat material som behövs för tillsynen att fullgöra sin skyldighet.¹⁵

Föreläggande med vite

Ett föreläggande kan förenas med vite.¹⁶ Ett vitesföreläggande kan användas direkt eller som påtryckningsmedel om huvudmannen inte har rättat till felet i verksamheten.

Återkallelse

Vid allvarliga missförhållanden

Kommunen får återkalla ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag om ett föreläggande inte har följts, och missförhållandet är allvarligt.¹⁷ Kommunen får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.¹⁸

¹² Skollagen 26 kap. 11 §.

¹³ Skollagen 26 kap. 11 §.

¹⁴ Skollagen 26 kap. 10 §.

¹⁵ Skollagen 26 kap. 8 §.

¹⁶ Skollagen 26 kap. 27 §.

¹⁷ Skollagen 26 kap. 13 §.

¹⁸ Skollagen 26 kap. 16 §.

Då förutsättningarna för godkännande inte uppfylls

Ett godkännande av en enskild som huvudman för fristående förskola eller pedagogisk omsorg får återkallas om förutsättningarna för godkännande inte längre är uppfyllda.¹⁹ Kommunen får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.²⁰

Vid konkurs eller tvångslikvidation

Kommunen får återkalla ett beslut om rätt till bidrag för pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem, om den enskilde har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om tvångslikvidation.²¹ Kommunen får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.²²

Vid inaktiv verksamhet

Kommunen ska återkalla ett godkännande av en enskild som huvudman för förskola eller pedagogisk omsorg, om verksamheten inte har startat senast två år efter den första tidpunkt som godkännandet avser, eller om verksamheten i annat fall inte har bedrivits under en sammanhängande tid av två år. Om det finns särskilda skäl får kommunen avstå från att återkalla godkännandet eller beslutet. Ett godkännande ska också återkallas om den enskilde begär det.²³ Kommunen får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.²⁴

Vid bristande förmåga och/eller upprepade brister

Inom två år från ett beslut om föreläggande som gäller ett allvarligt missförhållande får en kommunen återkalla ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag, trots att föreläggandet har följts, om det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten, och huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten.²⁵ Kommunen får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.²⁶

¹⁹ Skollagen 26 kap. 14 §.

²⁰ Skollagen 26 kap. 16 §.

²¹ Skollagen 26 kap. 14a §.

²² Skollagen 26 kap. 16 §.

²³ Skollagen 26 kap. 14c §.

²⁴ Skollagen 26 kap. 16 §.

²⁵ Skollagen 26 kap. 15 §.

²⁶ Skollagen 26 kap. 16 §.

Verksamhetsförbud

Inom två år från ett beslut om föreläggande som gäller ett allvarligt missförhållande får ett verksamhetsförbud beslutas trots att föreläggandet har följts, om det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten, och huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten.²⁷ Ett beslut om verksamhetsförbud gäller tills vidare.²⁸

Tillfälligt förbud att bedriva verksamheten

Om det är sannolikt att ett beslut om återkallelse kommer att fattas, och beslutet inte kan avvaktas med hänsyn till allvarlig risk för barnens eller elevernas hälsa eller säkerhet eller av någon annan särskild anledning, får kommunen förbjuda huvudmannen att tills vidare, helt eller delvis, driva verksamheten vidare. Beslut om tillfälligt förbud att bedriva verksamheten gäller omedelbart, om inte annat beslutas och får gälla i högst sex månader.²⁹

Överklagande

Beslut om vitesföreläggande, återkallelse och tillfälligt verksamhetsförbud går att överklaga hos förvaltningsdomstolen.³⁰

Råd och vägledning

Kommunen ska inom ramen för sin tillsyn lämna råd och vägledning.³¹ Tillsynens främsta uppgift är att verka i förebyggande syfte, därför bör kommunen ge råd och vägledning med stöd av de regler som styr verksamheten för att ge huvudmannen möjlighet att frivilligt avhjälpa brister.

²⁷ Skollagen 26 kap. 16b §.

²⁸ Skollagen 26 kap. 16d §.

²⁹ Skollagen 26 kap. 18 §.

³⁰ Skollagen 28 kap. 5 §.

³¹ Skollagen 26 kap. 9 §.